

Toespraak minister Ernst Hirsch Ballin

Tekst videoboodschap minister van Justitie, ontvangst Toolkit Toezicht Goede Doelen, 23 juni 2010, auditorium Rabobank Utrecht.

Dames en heren,

Helaas kan ik vandaag niet in uw midden zijn en daarom spreek ik u van enige afstand toe om het belang te onderstrepen van deze Toolkit. Die bewijst dat we allang het stadium gepasseerd zijn dat vrijwilligers geld inzamelen voor goede doelen. Vandaag de dag is dit een sector met grote maatschappelijke belangen waarin miljarden euro's omgaan. Je hoort wel eens spreken over 'de gouden eeuw van de filantropie'.

Geven voor goede doelen is grotendeels een private aangelegenheid, waarbij het uitgangspunt geldt: *"Zelfregulering waar het kan, overheidsregulering waar het moet"* In die opvatting is zelfregulering niet iets vrijblijvends. Ze moet voldoen aan een aantal voorwaarden.

Allereerst is dat voldoende professionele kennis, zowel vakinhoudelijk als politiek-bestuurlijk. Daarnaast is er de noodzaak van 'good governance', goed en zorgvuldig bestuur, het thema van deze dag. Sinds vijf jaar geleden de code-Wijffels tot stand kwam, met aanbevelingen voor goed bestuur voor goededoelenorganisaties is de aandacht voor goed bestuur, toezicht en transparantie sterk toegenomen. Het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) - waarin die code-Wijffels inmiddels is vervlochten – is nu aan 273 instellingen toegekend. Daarmee staat 65 procent van het goededoelengeld onder toezicht van goed en zorgvuldig bestuur.

Al met al zijn dat bemoedigende ontwikkelingen, al kan het nog beter. Neem de organisatiegraad van de instellingen. Er zijn nu ongeveer dertigduizend goededoelenorganisaties. Een paar honderd daarvan zijn lid van een branchevereniging - zo'n twee procent. Dat is echt te weinig. Ook zal de sector meer moeten investeren in professionalisering en kwaliteit. Op bestuurlijk niveau wordt nog onvoldoende gerouleerd. Bestuurders die te lang blijven zitten, lopen het risico van een 'tunnelvisie'.

Verder zou er meer diversiteit moeten komen in besturen en raden van toezicht. Benoemingen komen nu meestal tot stand via coöptatie. Uit het Nationaal Commissarissen Onderzoek 2009 blijkt dat een open wervingsprocedure vrouwelijke kandidaten eerder in beeld brengt. Misschien moet u daar ook werk van maken. Het Nationaal Register Commissarissen en Toezichthouders heeft toegezegd u daarbij te willen ondersteunen.

Zoals gezegd, de filantropie is grotendeels een private aangelegenheid, maar er is ook een groot publiek belang mee gemoeid. De verworven gelden zijn immers deels afkomstig uit overheidsmiddelen, zoals subsidies. Bovendien zijn er fiscaal voordelige regelingen. Zo heeft de Belastingdienst in de afgelopen twee jaar aan vierentwintigduizend fondsverwervende instellingen en vermogensfondsen de Anbi-status toegekend: de status van *algemeen nut beogende instelling*). Daarmee is zo'n instelling volledig vrijgesteld van successie- en schenkingsrechten. Ook is de giftenaftrekregeling van toepassing en bestaat er recht op teruggave van energiebelasting voor gebouwen.

Het gaat dus ook om *publieke* gelden en voorzieningen van aanzienlijke omvang. Goede doelen zijn daarmee een gezamenlijk belang van overheid en sector. Ik nodig u dan ook uit om te werken aan de punten die ik hiervoor noemde en onze samenwerking te intensiveren. Dat de Toolkit daarbij van grote waarde is, staat voor mij vast!

Ik wens u een vruchtbare voortzetting van deze dag.

(DSP/FN/0906/4)